

Byť kontemplatívni nezávisí od očí, ale od srdca

V stredu 5. mája sa pri generálnej audiencii pápež František zameral v katechéze na význam kontemplatívnej modlitby v živote kresťana.

03.08.2021

Drahí bratia a sestry, dobrý deň!

Pokračujeme v katechézach o modlitbe a v tejto katechéze by som sa chcel zastaviť nad modlitbou kontemplácie.

Kontemplatívna dimenzia ľudského bytia – čo ešte nie je kontemplatívna modlitba – je trochu ako „sol“ života: dodáva chuť, záživnosť našim dňom. Dá sa kontemplovať hľadiac na slnko, ktoré ráno vychádza, alebo na stromy, ktoré sa na jar odievajú do zelene; dá sa kontemplovať počúvajúc hudbu alebo spev vtákov, čítajúc knihu, kontemplovať pred nejakým umeleckým dielom alebo pred tým majstrovským dielom, ktorým je ľudská tvár... Carlo Maria Martini, poslaný ako biskup do Milána, dal svojmu prvému pastierskemu listu nadpis „Kontemplatívny rozmer života“: vskutku, kto žije vo veľkom meste, kde je všetko – môžeme tak povedať – umelé, kde je všetko zamerané na funkčnosť, riskuje, že stratí schopnosť kontemplácie.

Kontemplovať nie je predovšetkým spôsob konania, ale je to *spôsob bytia*: byť kontemplatívnym.

Byť kontemplatívni nezávisí od očí, ale od srdca. A tu vstupuje do hry modlitba, ako akt viery a lásky, ako „dych“ nášho vzťahu s Bohom. Modlitba očisťuje srdce, a tým rozjasňuje aj pohľad, pretože umožňuje uchopiť realitu z iného uhla pohľadu. Katechizmus opisuje túto transformáciu srdca modlitbou citujúc známe svedectvo svätého farára z Arsu: «Kontemplatívna modlitba je pohľad viery upretý na Ježiša. „Ja sa dívam na neho a on sa díva na mňa,“ hovorieval za čias svojho svätého farára sedliak z Arsu, ktorý sa modlil pred svätostánkom. [...] Svetlo Ježišovho pohľadu osvecuje zrak nášho srdca. Učí nás vidieť všetko vo svetle jeho pravdy a jeho súcitu so všetkými ľuďmi» (KKC, 2715). Všetko sa rodí odtiaľ: zo srdca, ktoré cíti, že sa naň hľadá s láskou. A takto sa na realitu nazerá odlišnými očami.

„Ja sa dívam na neho, a on sa díva na mňa!“ Je to tak: v láskyplnej kontemplácii, ktorá je typická pre najvnútornejšiu modlitbu, netreba veľa slov: stačí jeden pohľad, stačí byť presvedčenými o tom, že náš život je obklopený veľkou a vernou láskou, od ktorej nás nemôže nikdy nič odlúčiť.

Ježiš bol majstrom tohto pohľadu. V jeho živote nikdy nechýbali chvíle, miesta, stíšenia, láskyplné spoločenstvo, ktoré umožňuje, aby sa život nepokrivil nevyhnutnými skúškami, ale uchránil si neporušenú krásu. Jeho tajomstvom bol vzťah s nebeským Otcom.

Pomyslime na udalosť Premenenia Pána. Evanjeliá umiestňujú túto epizódu do kritického momentu Ježišovej misie, keď okolo neho narastajú protesty a odmietania. Dokonca i medzi jeho učeníkmi ho mnohí nechápu a odchádzajú; jeden

z Dvanástich prechováva myšlienky o zrade. Ježiš začína hovoriť otvorene o utrpení a smrti, ktoré ho čakajú v Jeruzaleme. A práve v týchto súvislostiach Ježiš vystupuje na horu s Petrom, Jakubom a Jánom.

Markovo evanjelium hovorí: „Tam sa pred nimi premenil. Jeho odev zažiaril a bol taký biely, že by ho nijaký bielič na svete tak nevybielil“ (Mk 9,2-3). Práve v tejto chvíli, v ktorej je Ježiš nepochopený – odchádzali preč, opúšťali ho len preto, že ho nechápali –, v tejto chvíli, keď je nepochopený, práve keď sa všetko zdá zatemnené vo víre nedorozumení, práve tam sa rozsvetľuje božské svetlo. Je to svetlo lásky Otca, ktorá naplňa srdce Syna a premieňa celú jeho osobu.

Niektorí duchovní učitelia v minulosti chápali kontempláciu ako opak k činnosti, a vyvyšovali tie povolania, ktoré unikali zo sveta a jeho problémov, aby sa naplno

venovali modlitbe. V skutočnosti v Ježišovi Kristovi, v jeho osobe, a v evanjeliu nie je protiklad medzi kontempláciou a činnosťou. Nie, u Ježiša v evanjeliu si to neprotirečí. Možno to prišlo z vplyvu niektorého neoplatónskeho filozofa, ale zaručene tu ide o dualizmus, ktorý nepatrí ku kresťanskému posolstvu.

Je len jediné veľké povolanie v evanjeliu, a to je nasledovať Ježiša na ceste lásky. Toto je vrchol a centrum všetkého. V tomto zmysle sú dobročinnosť a kontemplácia synonymami, hovoria to isté. Svätý Ján z Kríža tvrdieval, že maličký skutok čistej lásky je užitočnejší pre Cirkev ako všetky ostatné diela dohromady. To, čo sa rodí z modlitby a nie z domýšľavosti nášho ega, čiže to, čo je očistené pokorou, aj keď je to skutok lásky skrytý a tichý, je tým najväčším zázrakom, ktorý môže kresťan vykonať. A toto je cesta kontemplatívnej modlitby: ja sa

dívam na Neho, On sa díva na mňa!
Tento skutok lásky v tichom dialógu s
Ježišom je pre Cirkev tak veľmi
blahodarný.

(Preklad: Slovenská redakcia VR)

.....

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sk-sk/article/byt-
kontemplativni-nezavisi-od-oci-ale-od-
srdca/](https://dev.opusdei.org/sk-sk/article/byt-kontemplativni-nezavisi-od-oci-ale-od-srdca/) (12.08.2025)